

Høringsvar til Skolebehovsplanen 2026-2045

Om høringsvaret og arbeid med skolebehovsplanen

Vi viser til Utdanningsetatens (UDE) forslag til Skolebehovsplan 2026-2045 og leverer med dette innspill fra Oslo Kommunale Foreldreutvalg (Oslo KFU). Oslo KFU legger til grunn at Utdanningsetaten har gjort grundige og helhelte undersøkelse i forbindelse med skolebehovsplanen, men savner mer informasjon om hvilke undersøkelser som er gjort i denne sammenheng.

Flere foreldreråd (FAU) fra Osloskoler har henvendt seg til Oslo KFU, fordi de er bekymret for hva kommuneøkonomi, endringer og nedleggelse av skoler kan gjøre for elevenes skolehverdag.

Oslo KFU har valgt å begrense høringsvaret til de prinsipielle delene ved skolebehovsplanen. Når det gjelder vurderingen av spesifikke tiltak, er man avhengig av lokalkunnskap. Oslo KFU har derfor oppfordret hvert FAU til å sende inn egne høringsvar for å kommentere lokalspesifikke tiltak. Samtidig oppfordrer vi Utdanningsetaten til aktivt å støtte opp under denne strategien. Viktige bidrag her kan være bevisstgjøring av skoleledere og driftsstyrer gjennom et budskap om nødvendigheten av lokal deltakelse, samarbeid mellom aktørene internt på skolene og behovet for koordinering på tvers av skoler.

Oslo KFU viser til byrådets ambisjon for Osloskolen:

Byrådets ambisjon er at Osloskolen skal være best i landet til å løfte elevene og utjevne sosiale forskjeller. I budsjettet 2025 3 står det videre om byrådets ambisjoner for skolesektoren:

Vi skal satse på skolen for å øke motivasjonen hos elever og lærere, slik at flere kan fullføre en utdanning, realisere sine drømmer og bidra til et bedre samfunn. Byrådet vil sikre skolene et økonomisk handlingsrom og skjerme skolene gjennom økonomisk krevende tider i budsjettet for 2025.

Skolebehovsplanen skal både ved planlegging av skolekapasitet, og bygging og drift av skoler, bidra inn i Oslo kommunes arbeid for å møte de felles målene. Skoleanleggene skal gi elever og ansatte et godt fysisk skole- og arbeidsmiljø. Skolekapasiteten skal møte forventet elevvekst og ha god kvalitet- Skolebyggene og uteområdene skal legge til rette for trygge og gode fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Skolekapasiteten skal møte forventet elevvekst og bidra til at flere fullfører og består hele skoleløpet. På denne måten bidrar skoleanlegg til å møte sektormålene for utdanningssektoren.

Oslo KFUs kommentarer til Skolebehovsplanens generelle føringer

Oslo KFU er i hovedsak enig i føringer og virkelighetsbeskrivelse slik det fremkommer i skolebehovsplanen. Oslo KFU anerkjenner at elevtallet i Osloskolen synker og at Utdanningsetaten ser på løsninger for effektiv utnytte kapasiteten som er.

Oslo KFU er bekymret for konsekvensene av hvordan en endring i kommuneøkonomien skal slå ut for elevene i Osloskolen. Forslag til ny skolebehovsplan synes å være en analyse av hvordan UDE kan oppnå økonomiske innsparinger i skolen fremfor en analyse av hvordan man kan nå byrådets ambisjon for Osloskolen (se over) og elevenes grunnleggende behov og krav i grunnskolen.

Oslo KFU ønsker spesielt å understreke viktigheten av følgende prinsipper og erkjennelser fra skolebehovsplanen:

Økt behov for arealer til byomfattende spesialskoler og spesialgrupper. Siste år viser stort behov blant elever som trenger tilrettelagt undervisning. Det er per i dag ikke nok plasser for alle elevene som har behov for det. Oslo KFU understreker viktigheten av at dette utredes og at tilbudet vil være for alle elever som trenger det uavhengig av skolekrets og bydel.

Midlertidige skoleløsninger og innleie av arealer. Oslo KFU understreker viktigheten av forutsigbar skolehverdag både for elever og skolens ansatte og støtter at midlertidige lokaler brukes i minst mulig grad og har så kort varighet som mulig. Permanente behov skal dekkes ved permanente tiltak. Midlertidig tiltak for å dekke uforutsette behov bør gjøres om til permanente løsninger fortest mulig ved fortsatt behov.

Inkludering, deltakelse og mestring. Skolen skal være en arena for positiv og helhetlig utvikling både faglig og sosialt.

Inntaksområder. Det bør etableres så robuste inntaksområder som mulig, slik at framtidige justeringer begrenses. Forutsigbarhet og langsiktig, trygg utvikling av nærmiljøene med skolen i sentrum.

Når det nå foreslås endringer av **skolebyggene** ønsker vi å påpeke viktigheten av at det man endrer til også bør tåle at elevtallet igjen kan øke. At man kan benytte anledningen til å tenke at skolebygg også kan brukes til annet formål (når elevtallet er lavere) for å gjøre kommunen mer robust for endringer over tid. Skolebygg kan gjøres til attraktive lokaler for egnede leietakere som for eksempel mot idrettslag, kulturskole og næringsliv. Det er viktig at skolebygg ikke underdimensjoneres, fordi endringer kan skje raskt og uventet.

Der utdanningsetaten foreslår **flytting av trinn, nedleggelse av skole og eventuelle nye skolebygg**, understreker Oslo KFU viktigheten av at elevene har trafikkikker og trygg skolevei. Etablering av trygge overgangsfelt, sikre lave fartsgrenser, fartshumper, sykkelfelt og andre trafikkisikringstiltak bør etter vår mening være tilrettelagt før elevene skal starte ved ny lokasjon.

Oslo KFU merker seg at den nye skolebehovsplanen har gjort grundige analyser av at den **fremtidige elevmassen** er synkende og at elevene derfor må samles ved færre skoler. Likevel savner vi mer informasjon om hvilke undersøkelser og analyser som er gjort av hvordan de foreslåtte endringene i praksis vil påvirke elevene og deres skolehverdag. Av den grunn mener vi at høringsutkastet er mangelfullt og at man ikke kan gi gode nok innspill til en plan det ikke er redegjort for virkningene av. Endringene er ment å styrke den økonomiske situasjonen for Osloskolen, men hva er endringene ment å gjøre for elevene?

UDE mener at **sammenslåing** skal føre til bedre faglig tilbud til elevene og bedre økonomi. Her forventes det at UDE har gjort grundige undersøkelser og har tenkt på at det faglige og sosiale blir bedre for alle elevene, at laget rundt/til eleven ivaretas, og alltid har elevenes beste som hovedmål - selv om det ikke alltid vil være det mest økonomisk lønnsomme.

Oslo KFU får stadige henvendelser fra foreldre som opplever en for dårlig ressursituasjon i skolen, noe som utspiller seg i for få ansatte til å sikre godt læringsmiljø for alle elever. Det meldes om kaotisk klasseundervisning, stygg ordbruk og vold blant elever helt ned i første klasse på barneskolen. Ved å slå sammen skoler, eller bygge nye skoler med større elevmasse, er vi redd for at vil ha videre negativ påvirkning på den trenden man opplever. Dette er et problem vi mener UDE bør ta på alvor nå og motvirke ved å prioritere flere menneskelige ressurser til skolene. Vil de foreslåtte endringene ha positive ringvirkninger for elevene og de ansatte også med tanke på dette? Vi mener at økonomisk innsparing er uheldig i en slik sammenheng og at elevenes og de ansattes arbeids- og læringsmiljø bør komme i første rekke.

I forbindelse med forslag om sammenslåing av klasser til større grupper, lurer vi på om det er gjort grundige vurderinger av læringsmiljøet for elevene og arbeidsmiljø for de ansatte. Sett i sammenheng med punktet over ønsker vi å ytre bekymringen rundt større klasser og flere elever per lærer, og lurer på hvordan man reelt skal løse en utfordring som allerede i dag er uheldig.

Hvordan vil **elever med ekstra behov** i ordinært skoleløp ivaretas med de endringene som er foreslått? Vi tenker her også på de elevene som har behov for tilpasset undervisning, men som ikke nødvendigvis har krav på spesialundervisning.

Oslo KFU savner elevenes stemme i forslaget til ny Skolebehovsplan. Vi kan ikke se at elevene har blitt hørt i denne saken som i størst grad påvirker dem. Etter vår mening burde UDE aktivt innhentet elevenes innspill og inkludert disse i det nå fremlagte forslaget.

Med vennlig hilsen

Oslo KFU